מ"ש שלשה דאיכא רובא שנים נמי איכא רובא מאי ג' דקתני תרתי והוא ואיבעית אימא סבר לה [א] כר' אליעזר אמר ר"ל [א]חבית של תרומה שנתערבה במאה חביות ונפלה אחת מהן לים המלח [ב] הותרו כולן דאמרינן הך דנפל דאיסורא [ג] נפל ואיצטריך דר"נ ואיצטריך דר"ל דאי מדר"נ הוה אמינא ה"מ עבודת כוכבים דאין לה מתירין אבל תרומה דיש לה מתירין לא [ד] ואי מדר"ל ה"א חבית דמינכרא נפילתה אבל טבעת דלא מינכרא נפילתה לא [ד] צריכי אמר רבה לא התיר ר"ל אלא חבית [ה] דמינכרא נפילתה אבל [ב]תאינה לא ורב יוסף אמר אפילו תאינה כנפילתה כך עלייתה א"ר אלעזר חבית [ג]של תרומה שנפלה [ו] בק' חביות פותח אחד [ז] מהן ונוטל הימנה כדי דימועה ושותה יתיב רב דימי וקאמר לה להא שמעתא א"ל ר"נ גמע ושתי קא חזינא הכא אלא אימא [ד]נפתחה אחת מהן נוטל הימנה כדי דימוע ושותה א"ר אושעיא [ה]חבית של תרומה שנתערבה במאה וחמשים חביות ונפתחו מאה מהן נוטל הימנה [ח] כדי דימועה ושותה ושאר אסורין עד שיפתחו לא [ט] אמרינן איסורא ברובא איתיה: הרובע והנרבע כו': בשלמא כולהו לא ידיע אלא האי טריפה היכי דמי אי ידיע ליה ליתי ולישקליה אי לא ידע ליה מנא ידע דאיערב אמרי דבי רבי ינאי הכא במאי עסקינן כגון דאיערב נקובת הקוץ [ו]בדרוסת הזאב ריש לקיש אמר [כגון] דאיערב בנפולה נפולה נמי ליבדקה קסבר עמדה [י] צריכה מעת לעת הלכה צריכה בדיקה רבי ירמיה אמר כגון דאיערב בולד טריפה ור' אליעזר היא דאמר [ז]ולד טריפה לא יקרב לגבי מזבח כולהו כרבי ינאי לא אמרי בין נקובת הקוץ לדרוסת הזאב מידע ידיע האי משיך והאי עגיל כריש לקיש לא אמרי [ח]קסברי [ט]עמדה אינה צריכה מעת לעת [י]הלכה אינה צריכה בדיקה כר' ירמיה לא אמרי כרבי אליעזר לא מוקמי: קדשים בקדשים מין במינו כו': והא בעי סמיכה אמר רב יוסף [כ]בקרבן נשים אבל בקרבן אנשים לא

מאי שנא שלשה. והוא רביעי דבטיל בהו: **דאיכא רובא.** לבטולי: **ואי בעית אימא סבר לה כרבי אליעזר.** שמואל דאמר ספק ספיקא לעבודת כוכבים אסור [יא] דאמר כר"א דתנן במסכת עבודה זרה (דף מט:) נטל הימנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות אסורות בהנאה רבי אליעזר אומר יוליך הנאה לים המלח אלמא אית ליה לר' אליעזר ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדקתני ואחרות באחרות. ל"א סבר כר"א אר"ש קאי דאמר מריבוא לג' ותריגלא מאי שלשה דקתני תרי והוא ואי בעית אימא ג' דוקא ודקאמרינן [יב] תיסגי בתרי סבר לה כר' אלעזר דאמר לא התיר ר"א אלא שנים שנים הלכך בעינא דלהוו ד' דלישקלינהו שנים שנים. וראשון ישר בעיני: **שנתערבה בק' חביות.** סתומות ואמרינן לעיל (דף עב:) שהן אחד מו' דברים שאינן בטלין: **ואצטריך דר"נ.** דאמר לעיל גבי טבעות הכי [יג] נמי: **תרומה יש לה מתירין.** ימכרם כולם לכהנים: **חבית.** גדולה מקומה ניכר כשהיא נטולה מחברותיה הילכך מינכרא נפילתה ומוכחא מילתא דבה תליא ולא אתי למימר כולהו שרו בלא נפילת האחד לים: **אבל טבעת.** אין מקומה ניכר ולא מינכרא נפילתה ואתי למישרינהו מעיקרא בלא נפילה: **תאינה.** קטנה היא ואין מקום חסרונה ניכר: **כנפילתה כך עלייתה.** כשם שתחילת נפילתה בתוך ההיתר נחשבת בעיניך לאסור את אלו כך כשעלתה מתוכן יחשב בעיניך מקום עלייתה להתיר: **בק' חביות.** סתומות דלא בטילות: **פותח אחד מהן.** וכיון דנפתחה יש לה ביטול הלכך נוטל הימנה כדי דימוע אחת ממאה ואחת [יד] שבה דהא אחת נתערבה בק': **גמע ושפי קא חזינן הכא.** דא"כ דפותח לכתחילה הא דקי"ל חביות סתומות דלא בטלי היכי משכחת לה: **נפתחה.** בלא מתכוין [טו]: **כדי דמועה.** אחד מק' (ג) [טז] שבהן והשאר אסורות עד שיפתחו ולא אמרינן יטול אחת מן הק' דאיסורא ברובא איתיה ויהא הכל מותר ויפתח החמשים לכתחילה: **לא ידיע.** אין פסולן ניכר שיוכל לברר ולהוציא הפסול מביניהם: **אלא טריפה אי ידיע ליה.** כגון [ו] נחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה או [ו] ניקב קרום של מוח שטריפתה ניכר: **מנא ידע.** מעיקרא שזו המעורבת טריפה היתה: **נקובת הקוץ.** [יז] ואינה נקובה לחלל וכשירה ומום נמי לא הוי דהדר בריא: **דרוסת הזאב.** טריפה מפני שהארס שורפה ולא ידע [יח] בין נקובה לדרוסה: **נפולה.** מן הגג ואינה יכולה לעמוד ספק טריפה היא ואם שחטה קודם ששהתה מעת לעת טריפה משום ריסוקי אברים ואפילו בדקה ולא מצא בה נקובת ריאה או מעיים ולא פסוקת חוט השדרה ושום סימן טריפות ואם שהתה מעת לעת ושחטה צריכה בדיקה מכל סימני טריפות וכיון דאיתחזק בה ספק טריפות אין מכניסין אותה לעזרה לשוחטה משום הקריבהו נא לפחתך [ח]: **נפולה** [יט] **נבדקה.** אם תעמוד ותלך כשירה לגמרי דאיכא למאן דאמר באלו טריפות [ט] עמדה אינה צריכה מעת לעת הלכה אינה צריכה בדיקה: **קסבר.** ר"ל עמדה על רגליה אפילו הכי צריכה מעת לעת ואף אם הלכה צריכה בדיקה לאחר שחיטתה שאין זו בדיקתה: **ולד טריפה לא יקרב.** בפרק כל האסורים במסכת תמורה (דף לא.) מפרש טעם [כ]: דרוסת הזאב משוך הנקב ואינו עגול שהציפורן קורע ויורד: **עמדה.** על רגליה אינה צריכה מעת לעת אבל בדיקה בעיא ואם הלכה אף בדיקה אינה צריכה: **יקרב.** [כא] לשם מי שהוא: **והא בעיא סמיכה.** בבעליו ולא ידיע מנו: **אבל קרבן אנשים לא.** מתכפר בתערובת בתמיה:

קרבן

ואי בעית אימא סבר לה כר' אליעזר. פי' בקונטרס כלשון ראשון [כב] שמואל דאמר לעיל ספק עבודת כוכבים וספק ספיקא אסורין ובשאר אסורין ל"ל דאמר כר"א דלית ליה ספק ספיקא בעבודת כוכבים אסורין דתנן נטל הימנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסורה בהנאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות דה"ל ספק ספיקא כולן אסורין בהנאה ר"א אומר יוליך הנאה לים המלח אלמא אית ליה לר"א ספק ספיקא בעבודת כוכבים מדבעי פדיון וקשה לר"ת חדא מאי [כג] סבר לה כר"א הא רבנן נמי אסרי ודוחק לפרש [כה] דבעי ר"א ומחלקותו קאמר ועוד דר"א בשאר איסורין נמי אסר התם ועוד דהל"ל דתנן ולאתויי מתני' דהתם דליכא [כו] שלא החכרה בכולה שמעתא ועוד דלעיל פירש [כז] דלא גרסינן התם ואחרות באחרות ועוד שכתוב בכל הספרים סבר לה כר"א אליבא דר"א [כח] ונראה כלשון אחרון [כט] שפירש בקונטרס דר"ש סבר לה כר"א דאמר תולין את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דאמר אם קרב הראשון [ל] של אחת יקרבו כל הראשים וא"ר אלעזר לא התיר ר"א אלא שנים שנים הכא [לא] נפל איסור לריבוא אסורין שזה ספק ראשון ורימוני באדן לא בטלי מריבוא לג' דה"ל ספק ספיקא דאמר [לב] איסורא ברובא איתיה ואילו [לג] ארבעה מותרין וארבעה בעינן כדי שימכרו שנים שנים דאי נפל מב' [לד] והוא שלישי נמצא האחד באיסורו כשימכרו השנים וליהנות מכולן בבת אחת פשיטא דאסור כדפרישית לעיל וכן ר' אליעזר דאמר יקרבו הראשים כולן לא להקריב בבת אחת מתיר אלא שנים שנים ונראה דאין הלכה כשמואל [לה] אפילו בספק ספיקא בעבודת כוכבים דקיימא לן כרב באיסורי ואפילו ספק ראשון נראה דשרי בהולכת הנאה לים המלח דקי"ל כר"א בפ' כל הצלמים (ע"ז דף מט:) ואפילו לשאר איסורין היה אומר רבינו שמואל שיש להם פדיון כדפרישית לעיל [י]: **דאיערב** בולד טריפה **ורבי אליעזר היא.** אפילו למ"ד היא וולדה נרבעו לא אמרינן היא וולדה נטרפו דעובר יש לו חיות בפני עצמו ואינו נטרף עם האם: **האי** משוך **והאי** עגול. וא"ת הא דאמר בפ' אלו טריפות (חולין דף נג.) ספק שונרא ספק קניא אימר קניא הא אפשר לברר האי משוך והאי עגול וי"ל דה"מ מן הזאב ולמעלה אבל בשונרא לא ידיע וא"ת א"כ ליתני דאיערב נקובת הקוץ בדרוסת חתול ונגדייס ובטלאים וי"ל דניחא להו לשנויי בכל בהמות והא דלא משני דאיערב דרוסת הכלב בדרוסת הזאב דלמא אפשר לברר:

והא בעי סמיכה. לא מצי לשנויי בעוף כדמשני בפרק כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה ומשני בחטאת העוף דהכא בזבחים מיירי ועוד דעופות לאו בני רעייה ופדייה נינהו וליכא נמי למימר מין במינו כגון בכור בבכור ומעשר במעשר דמשמע דמיירי בכל קדשים וא"ת ולוקמה ביורש וכרבי יהודה (ערכין דף ב:) דאמר יורש אינו סומך ויש לומר דקתני דומיא דחטאת ואשם דאין באין לאחר מיתה וא"ת ולוקמה בערל [לו] וטמא דמשלחין קרבנותיהן כדאמרינן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סב.) וכ"ת בעוף איירי הא קאמרינן התם דכל הזבחים ערל וטמא משלחין כו' ועוף לאו זבח הוא וכ"ת בבכור ומעשר הא כל הזבחים קאמר וכן קשה בפ' כל הגט (גיטין דף כח:) גבי שולח חטאתו ממדינת הים דפריך והא בעי סמיכה מאי קושיא והא ערל וטמא משלחין קרבנותיהן בלא סמיכה וי"ל דהתם דגיטין כיון שיש עדיין ספק בדבר שצריך להקריב בחזקת שהוא קיים לא היה לנו להתיר מאחר דא"א נמי לקיים מצות סמיכה ומיהו הכא לא יתכן לתרץ כן

עין משפט
נר מצוה

כב א ב מיי' פט"ו מהלכות תרומות הלכה ג:
כג ג ד מיי' שם הלכה ג:
כד ה מיי' פ"ט מהל' שחיטה הל' ט סמג עשין סג טוש"ע י"ד סימן נח סעיף ד:
כה ו מיי' שם טוש"ע שם סע' ו:
כו ז מיי' פרק ו מהלכות פסה"מ הלכה ד:

מוסף רש"י

ולד טריפה לא יקרב לגבי מזבח. אבל להדיוט דברי הכל מותר, דלאו מגופה קא רבי (תמורה ל:): **עמדה אינה צריכה מעת לעת.** אמתניתין קאי שנפלה מן הגג ועמדה ולא הלכה אינה צריכה ששהה מעת לעת (חולין נא:): **בקרבן נשים.** דבני סמיכה תנינא (קידושין לו.), דבר אל בני ישראל וסמך, בני ישראל סומכין ואין בנות ישראל סומכות (גיטין כח:):

ליקוטים

אבל תרומה דיש לה מתירין. הכי קאמר יש לה מתירין דראויה לכהן, ולאו דוקא יש לה מתירין (ריטב"א ב"מ נג.): **גמע ושתי קא חזינא הכא.** פירוש, וכי לכתחילה יפתח אדם וישתה, וכי מבטלין איסור לכתחילה. **אלא אימא נפתחה אחת מהן נוטל הימנה כדי דימוע ושותה.** דכיון שנפתחה ואינה חשובה עוד, מותרת, דכל זמן שכולן סתומות, אסורות דכל חדא מינייהו אמרינן זו היא של תרומה, אבל כשנפתחה אחת מהן ממה נפשך מותרת, אם היא אם של היתר מותרת, ואם היא של איסור הרי היא בטלה והיא עצמה וכל האחרות מותרות (תוספ' הרא"ש כלל ב סי' יח):

נוסחאות רש"י כת"י

מאי שנא כו'. שלשה והוא רביעי דבטיל בהו: **דאיכא רובא.** דליתרת: **ואיבעית אימא.** ר' שמעון סבר לה כר' אליעזר דאמר תולין את האיסור להקל ולומר האיסור הלך לו דאמר אם קרב הראש של אחד מהן יקרבו כל הראשין ואמרינן לא התיר ר' אליעזר אלא שנים שנים. הכא לאו נמי נפל איסור לריבוא אסורין שזה ספק ראשון ורימוני בדן לא בטלי, מריבוא לג' דהוה ליה ספק ספיקא אמרינן איסורא ברובא איתיה ואלו ארבעה מותרין, וארבעה בעינן כדי שימכרו שנים שנים דאי נפל לשנים והוא השלישי נמצא אחד באיסורו כשימכרו השנים. ל"א ואי בעית אימא שמואל דאמר לעיל ספק ע"ז וספק ספיקא אסורין ובשאר איסורי לית ליה הוא דאמר כר' אליעזר דלית ליה ספק ספיקא בע"ז אסור דתנן נטל הימנה עצים אסורין בהנאה הסיק בהן את התנור חדש יותץ ישן יוצן אפה בו את הפת אסור בהנאה נתערבה באחרות ואחרות באחרות והוה ליה ספק ספיקא כולן אסורות בהנאה ר' אליעזר אומר יוליך הנאה לים המלח, אלמא אית ליה לר' אליעזר ספק ספיקא בע"ז מדבעי פדיון. לשון זה עיקר והראשון שיבוש דהא תלי ליטלן שלשתן יחד ולאוכלן: **שנתערבה בק' חביות.** סתומות, ואמרן לעיל חביות סתומות לא בטלי: **ואצטריך דרב נחמן.** דאמר לעיל בטבעות כי האי גוונא: **תרומה יש לה מתירין.** ימכרנה לכהנים כולן: **חבית מנכרא נפילתה.** שהיא גדולה וכשהיא נטולה מבין חברותיה מקומה ניכר ומוכחא מילתא דבהא תלינן למישרי הנך: **טבעת אין מקומה ניכר.** ולא מוכחא מילתא להו בהאי איתלי איסורא ואתא למשרינהו בלא נפילה: **תאינה.** קטנה היא ואין מקום חסרונה ניכר: **כנפילתה כך עלייתה.** כשם שנפילתה בתוך היתר נחשבה בעיניך לאסור את שנתערבה בהן, כך כשעלתה מתוכן יחשב בעינך מקום עלייתה להתיר: **פותח אחד מהן.** וכיון דנפתחה יש לה ביטול דחביות פתוחות לא חשיבי, ונוטל כדי דימוע [illegible] אלא חביות בחביות צריך ליטול ממנ[illegible]

מסורת הש"ס

א) עי' רש"ק שכתב דקושיא זו נעלם מן הכ"מ הי"ט שכתב וכ"ל וכו' ע"ש, ב) עי' ירושלמי תרומות פ"ד ה"ז, ערלה פ"א ה"ד, פ"ג ה"ג, ג) עיין רש"ק ופסק מאירות, ד) [חולין נח. בכורות ג. תמורה ל:], ה) חולין נא., ו) חולין מב:, ז) שם ע"א, ח) מלאכי א ח., ט) חולין נא:, י) [עב: ד"ה כולן].

שינויי נוסחאות

א] ס"א ריש פרא (שיטה וכ"ה ברש"י כת"י). כצ"ל כמ"ש כר' אליעזר. ועי' רש"י ותוס': ב] צ"ל לים הגדול (שיטה. וכ"ה בכת"י כ"י ש"ב ובפריז"י): ג] ס"א דתרומה נפל (שיטה): ד] צ"ל אימא לא (שמכ"י): ה] לפי גי' זו משמע שאפילו לאכילה תלינן לסתור ופי', אלא דאיכא נסחי דגרסינן אמר רבא לא התיר ריש לקיש אלא בטבעת אבל תאנה לא, ולפ"ז לא גרסינן כהכי אלא לענין איסור הנאה אבל לאכילה לא, וכן דעת הראב"ד ז"ל [illegible]: ו] צ"ל שנתערבה (שיטה): ז] אחת (שיטה): ח] צ"ל מהן (שיטה): ט] צ"ל ולא (שמכ"י): י] עי' תוס' חולין נא: ע"ב ס"ה עמדה דגרסי הכא עמדה אינה צריכה מעת לעת וכו' (הגרי"ב): יא] בש"מ ניסף ובשאר איסורים לית ליה: יב] צ"ל ודקאמרת (נכ"י): יג] צ"ל כי האי גוונא (שיטה וכ"ה בפרש"י): ותיבת הכי נמי נמחק: יד] תיבת ואחת נמחק (שיטה): טו] בש"מ ובכ"י נוסף ואשמעינן אע"ג דבטלה ופשיטא ליה דלא נתערב יין בין אלא חבית בחביות צריך ליטול מהן כדי דימוע. [illegible]

שיטה מקובצת

ונפלה אחת מהן כו'. [illegible]